

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01–1606/1
Podgorica, 01.12.2017. godine

Z A P I S N I K
sa 182. sjednice Savjeta, održane 1. decembra 2017. godine

Sto osamdeset druga sjednica Savjeta Agencije za elektronske medije (u daljem tekstu: SAEM) je počela u 10:10 sati.

Sjednici su prisustvovali članovi:

1. Ranko Vujović,
2. prof. dr Saša Knežević
3. Darko Ivanović,
4. Edin Koljenović i
5. Rajko Todorović.

Pored navedenih, sjednici SAEM-a prisustvovali su i: Abaz Džafić – direktor Agencije, Jadranka Vojvodić, Sunčica Bakić - pomoćnice direktora, Elvira Ceković - rukovoditeljka službe za odnose sa javnošću i opšte poslove i Ranka Novaković - sekretarka SAEM-a.

Rad sjednice su pratili mediji.

Sjednicom SAEM-a predsjedavao je predsjednik Ranko Vujović.

Usvojen je sljedeći

DNEVNI RED:

1. Zapisnik sa 181. sjednice;
2. Aktivnosti AEM u 2017. godini po pitanju nadzora poštovanja programskih i drugih obaveza emitera u skladu sa zakonom i izdatim odobrenjima;
3. Inicijativa za izmjenu Zakona o elektronskim medijima i
4. Razno.

Predsjednik Ranko Vujović je na početku sjednice pozdravio prisutne i novog člana Rajka Todorovića, koji je 23.11.2017.g, na predlog PEN centra, imenovan na sjednici Skupštine Crne Gore.

• Tačka 1: Zapisnik sa 181. sjednice

Zaključak:

Usvojen je zapisnik sa 181. sjednice.

• **Tačka 2: Aktivnosti AEM u 2017. godini po pitanju nadzora poštovanja programskih i drugih obaveza emitera u skladu sa zakonom i izdatim odobrenjima**

Shodno zaključku sa prošle sjednice AEM je dostavila Informaciju o mjerama nadzora nad primjenom programskih standarda i obaveze plaćanja godišnje naknade emitera u 2017.godini.

AEM je ponovo dostavila Informaciju o nadležnostima i iskustvima regulatora iz okruženja u primjeni mjere privremenog oduzimanja (suspenzije) odobrenja SAEM-u na usvajanje. Direktor AEM je kazao da je Informacija urađena po zaključku SAEM-a sa 159. sjednice i predlaže da je SAEM razmotri i usvoji.

Ranko Vujović je kazao da je ovaj dokument trebao da posluži kao informacija SAEM-u o praksama u Evropi i nije bilo potrebe da je SAEM usvaja. Materijal je za današnju sjednicu vrlo koristan i vrijedan da se sagleda praksa u Evropi, a posebno praksa regulatora iz regiona kada je kažnjavanje elektronskih medija u pitanju.

Edin Koljenović je podsjetio da je incirao zahtjev za izradu informacije kako bi se sagledala uporedna praksa iz regiona. Informacija je vrlo korisna jer sadrži standarde i preporuke i pomoći će u odlučivanju ali radi se o takvom tipu dokumenta koji nema potrebe da SAEM usvaja.

Darko Ivanović je takođe kazao da je informacija vrlo korisna, da ne treba da se usvaja, ali da se obrati posebna pažnja na iskustva iz regiona.

Direktor AEM je predstavio Informaciju o mjerama nadzora nad primjenom programskih standarda i obaveze plaćanja godišnje naknade emitera u 2017.godini. Informacija sadrži podatke iz oblasti nadzora nad primjenom programskih standarda: za proizvodnju informativnog programa; standarda vezanih za komercijalne AV komunikacije (prepoznatljivost i označavanje oglasnih i sponzoriranih sadržaja, oglasne kvote, poštovanje uslova vezanih za sponzorirane programe i sl.); plaćanje godišnje naknade za emitovanje i obaveza vezanih za poštovanje prijavljene programske strukture, učešće informativnog programa i kategorizaciju sadržaja sa aspekta dobne podobnosti za maloljetnike. Dostavljen je i pregled podataka o vođenim postupcima prinudne naplate i stečajnih postupaka protiv emitera koji, ni nakon opomena, upozorenja i reprograma duga, nijesu bili u mogućnosti da izmire svoja dugovanja. Direktor AEM je podsjetio da su mediji u Crnoj Gori slobodni i niko nema pravo da ih cenzuriše. Crna Gora mora da jamči slobodu informisanja na novou najviših standarda koji su sadržani u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i slobodama (Ujedinjenih nacija, OEBS-a, Savjeta Evrope i Evropske Unije). Svi zakoni koji su vezani za medijsku oblast moraju da se tumače i primjenjuju u skladu sa principima Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda uz korišćenje prakse precedentnog prava Evropskog suda za ljudska prava. Nadalje, kazao je da su zajedničke karakteristike podnešenih žalbi sljedeće: najviše žalbi je podnešeno od strane vlasnika jedne konkurentne televizije i to nije dobra praksa; ne koristi se pravo propisano Zakonom o elektronskim medijima, a to je pravo na odgovor i pravo na ispravku. Takođe, zajedničko za podnosiocje žalbi je izbjegavanje korišćenje sudova u Crnoj Gori od strane emitera. AEM se u radu striktno držala evropskih principa i standarda. Kazao je da kaznena politika koja je propisana Zakonom o elektronskim medijima nije dobra i treba je promijeniti. AEM smatra da je neophodno vratiti izricanje finansijskih kazni u njenu nadležnost. U Evropi se u toku jedne godine izrekne od jednog do deset suspenzija odobrenja (Informacija o nadležnostima i iskustvima regulatora iz okruženja u primjeni mjere privremenog oduzimanja/suspenzije odobrenja). Takođe, istakao je da je samoregulacija u Crnoj Gori zakazala.

Edin Koljenović smatra da se propustila ključna stvar, a to je informacija o broju prihvaćenih prigovora u zadnje dvije godine pojedinačno. Da li su se ostvarili rezultati po izdatim upozorenjima je veoma diskutabilno, a tome svjedoči činjenica da u poslednjih mjesec dana AEM vodi 20 postupaka.

Darko Ivanović je kazao da je Informacija o mjerama nadzora nad primjenom programskih standarda nepotpuna. Nigdje ne piše da emiter Pink M prednjači u izrečenim upozorenjima. U proteklih godinu i po, AEM je čak 25 puta upozorila Pink M, a od tog broja se na istu stvar odnosilo čak 22 upozorenja - kršenje standarda izbalansiranog, istinitog i tačnog izvještavanja. Dakle, naglasio je, Pink M je 25 puta zlostavljao etar, a regulator ih i dalje samo opominje.

Ranko Vujović je kazao da uporedna iskustva iz regiona pokazuju da se u Evropi izriče veliki broj kazni. U informaciji stoji i podatak za koje prekršaje se izriču kazne poput oduzimanja/suspenzije licence. Ono što se vidi iz materijala da se u Evropi do sada nisu oduzimale licence za ovu vrstu prekršaja, jer navedena kršenja programskih standarda se tretiraju kao jedna vrsta blažih prekršaja u odnosu na govor mržnje ili kada su u pitanju prava maloljetnika. Sa druge strane postoji problem da je Zakon o elektronskim medijima prilično ograničen u kažnjavanju, jer predviđa samo kazne upozorenja i suspenziju licence. Takođe, ističe da upozorenja koja je do sada AEM donijela nijesu djelotvorna i nijesu uticala na popravljavanje programa i očigledno je da se ne shvataju ozbiljno. Ponavlja predlog sa

prethodne sjednice, da je izlaz iz ovakve situacije uvođenje finansijskih kazni i SAEM mora podnijeti Skupštini Crne Gore Inicijativu za izmjenu Zakona o elektronskim medijima.

Edin Koljenović je istakao da je jedan emiter nastavio da krši Zakon o elektronskim medijima i Pravilnik o programskim standardima. Podržava Inicijativu za izmjenu zakona, ali takođe smatra da SAEM može i mora da djeluje u postojećem zakonodavnom okviru. Do danas je izrečeno 25 upozorenja jednom emiteru, a 22 upozorenja po osnovu kršenja Pravilnika o programskim standardima. Naveo je odredbe iz zakona Hrvatske, koja nakon tri upozorenja oduzima licencu emiteru, ako neki emiter nastavi da krši zakonske odredbe. Prepoznaje narušavanje interesa, prije svega građanja, stvaranjem ovakve medijske klime gdje medije nekažnjavanjem ohrabruju da krenu u dalje kršenje zakonske regulative. Kaže da to nije ponašanje samo Pink M, već i nekih drugih emitera. Šalje se loša poruka ostalim emiterima da mogu da krše Zakon i da će biti samo upozoreni. Istakao da je ponavljanje izrečenih upozorenja pokazuje da jedan emiter kontinuirano krši zakon, u toku od godinu i po dana, i to pokazuje odnos emitera prema regulatoru. SAEM je obavezan da djeluje shodno postojećem zakonu i ovog emitera, koji se toliko puta oglušio o upozorenja, treba strožije kazniti.

Darko Ivanović smatra da se mora sprovesti postojeći Zakon. Kaže da Pink M zlostavlja etar, što pokazuje broj upozorenja koje je AEM izrekla. AEM je imala sugestiju od strane SAEM-a da strožije kazni Pink M, a to nije uradila. Frekvencije su nacionalno dobro i pripadaju građanima. Postupci emitera Pink M su maltretiranje javnog mnijenja, targetiranje građana i predstavljaju kršenje programskih standarda. Neprofesionalno izvještavanje ovog emitera se nastavlja i ovih dana i poziva AEM da ga strožije kazni. Pokrenuo je inicijativu da se direktoru AEM naloži da se u prvoj sledećoj prihvaćenoj žalbi Pink M strožije kazni, odnosno privremeno oduzme dozvola za rad na 12 sati kao prvu mjeru strožijeg kažnjavanja. Ako direktor AEM tako ne postupi predlaže da se glasa o njegovom razrješenju, a ukoliko i do toga ne dođe predlaže da direktor razmisli o ostavci iz moralnih razloga. U slučaju da se ova inicijativa ne izglasa, poziva SAEM da sam odluči o kažnjavanju ovog emitera, u drugostepenom postupku. Ako i ova inicijativa ne dobije potrebnu većinu zahtijeva da se na svakoj sledećoj sjednici u dnevni red uvrste ove inicijative.

Direktor AEM je kazao da nikad nije rekao da neće strožije kazniti određene vrste prekršaja, a u skladu sa Zakonom. Na direktora ne može niko da vrši pritisak. Nikada neće dozvoliti nekom emiteru maltretiranje javnog mnijenja. AEM je svakom predmetu i prigovoru pristupila profesionalno i na isti način. Što se tiče pokrenutih postupaka istakao je da će AEM i dalje držati zakonske regulative. Istakao je da će kazniti bilo kojeg emitera za onu vrstu prekršaja za koje stručne službe dokažu da im treba prekinuti rad, odnosno kad se prekrše odredbe zakona i pravilnika koje zahtijevaju takvu mjeru. SAEM je do sada četiri puta bio u prilici da samostalno izrekne mjeru oduzimanja dozvole za rad i to nije uradio. Kazao je da nije zagovornik represije, već da uvijek treba pokušavati da se situacija popravi. SAEM nema pravo, kao drugostepeni organ, da nalaže direktoru AEM, kao prvostepenom organu, kakve će odluke da donosi. U svom radu će i dalje da se drži zakona i podzakonskih akata i odluka SAEM-a. Sve odluke su javne i transparentne i nalaze se na veb sajtu AEM.

Darko Ivanović je odgovorio da i on nije zagovornik represije. Ovdje se govori o kontinuiranom kršenju zakonske regulative od strane jednog emitera zadnjih godinu i po, i vrijeme je da se strožije reaguje.

Saša Knežević je kazao da se do sada nije u Savjetu pozivalo na moralnu odgovornost, a pri tom naglasak i tačke dnevnog reda se baziraju na zakonu. To je stvar lične odgovornosti pojedinca i njegovog shvatanja, poimanja, i to je u neskladu sa željom da se elaborira problem sa kojim se SAEM suočava i o čemu se govorilo na tridesetak sjednica u prethodne dvije godine. Naglasio je da kratkoročno gledano SAEM može ići u drastičnije mjere, koje nisu preporučene od Savjeta Evrope i njih bih trebalo koristiti samo u ekstremnim slučajevima: poziv na rušenje ustavnog poretka, raspirivanje nacionalne mržnje itd. Iz uporedne prakse se vidi da u najrazvijenijim demokratskim društvima i medijskom pluralizmu u Evropi, za ovakvu vrstu prekršaja, postoje kazne upozorenje i novčana kazna. Mnogo puta je ukazano da Zakon u ovom smislu nije dobar, da AEM ne može da reaguje na adekvatan način. Na kraju, izlaz iz postojeće situacije vidi u izmjeni Zakona o elektronskim medijima.

SAEM je pristupio glasanju o inicijativi Darka Ivanovića da, povodom prvog sljedećeg prihvaćenog prigovora na izvještavanje Pink M, direktor AEM strožije kazni ovog emitera, odnosno privremeno oduzme odobrenje za emitovanje na 12 sati, kao prvu mjeru strožijeg kažnjavanja.

Zaključak:

Nije usvojena inicijativa Darka Ivanovića da, povodom prvog sljedećeg prihvaćenog prigovora na izvještavanje Pink M, direktor AEM strožije kazni ovog emitera, odnosno privremeno oduzme odobrenje za emitovanje na 12 sati, kao prvu mjeru strožijeg kažnjavanja. Za inicijativu sa glasali:

Darko Ivanović i Edin Koljenović, protiv su glasali: Ranko Vujović i Saša Knezević, uzdržan je bio Rajko Todorović.

• **Tačka 3: Inicijativa za izmjenu Zakona o elektronskim medijima**

Predsjednik Ranko Vujović je predložio da se pokrene Inicijativa za izmjene Zakon o elektronskim medijima u dijelu koji se odnosi na vraćanje nadležnosti AEM da uzriče novčane kazne elektronskim medijima.

Zaključak:

Jednoglasno se usvaja Inicijativa za izmjenu Zakona o elektronskim medijima u dijelu koji se odnosi na vraćanje nadležnosti AEM da uzriče novčane kazne elektronskim medijima. Inicijativa će se u toku dana poslati Skupštini Crne Gore.

• **Tačka 4: Razno**

SAEM nije imao konkretnih tema po ovoj tački dnevnog reda.

Sjednica je završena u 12.15 sati.

**Zapisnik sastavila
Ranka Novaković**

**Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije
Ranko Vujović**

